

Menningar-, nýsköpunar-
og háskólaráðuneytið
Reykjastræti 8
101 Reykjavík
(lagt fram á samráðsgátt)

Bls. | 1

Reykjavík, 22. september 2025

Efni: Umsögn um áform um breytingu á lögum um tímabundnar endurgreiðslur vegna kvikmyndagerðar á Íslandi.

Þann 12. september 2025 birti menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneytið á samráðsgátt stjórnvalda mál S-165/2025, áformaskjal um breytingu á lögum um tímabundnar endurgreiðslur vegna kvikmyndagerðar á Íslandi. Lagt er til að endurgreiðslukerfi vegna kvikmyndagerðar verði framlengt. Frumvarpinu er m.a. ætlað að styðja við kvikmyndagerð á Íslandi, auka samkeppnishæfni kvikmyndagerðarfólks á Íslandi og efla íslenska menningu og tungu með aukinni kvikmyndaframleiðslu.

Áformaskjalið hefur verið tekið til skoðunar á vettvangi SVP – Samtaka verslunar og þjónustu (samtökin), og þykir ástæða til að koma eftirfarandi á framfæri.

I. Kvikmyndahús sem hlekkur í virðiskeðju menningar-hagkerfisins

Vísað er til þess í áformaskjalinu að sérstök áhersla verði lögð á barnaefni á íslensku, m.a. vegna þess að dreifingarmöguleikar á íslensku leiknu barnaefni séu takmarkaðir. Þá kemur fram að barnaefni á íslensku gegni lykilhlutverki í menntun, þroska og sjálfsmynd barna. Framleiðsla barnaefnis er því mikilvæg í menningarlegu og samfélagslegu samhengi.

Kvikmyndahús bjóða ekki aðeins upp á kvikmyndaupplifun af gæðum sem fæst heimili geta státað af, heldur felast einnig ákveðin fjölskyldu- og barnamenningargildi í heimsóknum í kvikmyndahús. Skapast þar gæðastundir barna með foreldrum sínum. Þá er ekki hjá því að horfa að eldri borgarar og aðrir hópar samfélagsins sem ellegar eiga á hættu að einangrast félagslega, geta fundið í kvikmyndahúsum vettvang til að njóta kvikmynda í félagsskap annarra í stað þess að einangrast heima.

II. Kvikmyndahúsum gert að standa verr að vígi

Samtökin hafa áður haldið á lofti þeirri staðreynd að kvikmyndahús sinna mikilvægu hlutverki í íslensku samfélagi, ekki síst hvað varðar framlag þeirra til menningarmiðlunar. Í þessu samhengi má hafa í huga að aðgangseyrir að tónleikum, listdanssýningum, leiksýningum og leikhúsum er undanþegin virðisaukaskatti. Fyrir þessu má færa sannfærandi rök, reist á menningarlegu mikilvægi slíkrar þjónustu. Menningarleg sjónarmið liggja enn fremur til

grundvallar því að íslensk stjórnvöld styrkja kvikmyndagerð með ýmsum hætti. Bæði er um að ræða beina styrki, sem og endurgreiðslu framleiðslukostnaðs.

Að því virtu, skýtur það skökku við að kvikmyndahús, sem eru einn helsti miðlunarvettvangur íslenskra kvikmynda, greiða virðisaukaskatt í hærra þrepi, þ.e. 24%. Á sama tíma bera áskriftargjöld sjónvarpsstöðva virðisaukaskatt í lægra þrepi, þ.e. 11%. Má ætla að þar sé um að ræða einn helsta keppinaut kvikmyndahúsanna sem miðlunarvettvangur íslenskrar kvikmyndagerðar. Gefur því auga leið að ójafnræði er milli þessara aðila.

Bls. | 2

III. Niðurlag

Samtökin hvetja menningar-, nýsköpunar- og háskólaráðuneytið til að beita sér fyrir því að miðasölu kvikmyndahúsa verði skipað í 11% virðisaukaskatt, með það fyrir augum að ná fram jafnræði milli þeirra aðila sem miðla því efni sem nýtur stuðnings í formi endurgreiðslna.

Virðingarfyllst,

f.h. SVP – Samtaka verslunar og þjónustu

Kristinn Már Reynisson
lögfræðingur